

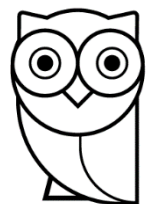
Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Nørrebro og Nordvest (Boligforhold og levevilkår)

Kildemateriale: Erindring nr. 709 – Hugo Aarup (periode 1893-1912), 1969

Uddrag af Hugo Aarups pensionisterindring fra 1969. Her fortæller han om sin barndom på Nørrebro i begyndelsen af 1900-tallet.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-760>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

De første ca. 4 år, efter min fødselsdag den 20. april 1893, kan jeg kun dunkelt omtale.

Set med 1969 øjne, var boligforholdene meget uhygiejniske. Vort hjem, som bestod af 3 værelser og køkken, var beliggende i Guldbergsgade 41, 4. sal. Ejendommen bestod af forhus og baghus, med en mellemliggende gårdsplads. I gårdspladsens østlige side var anbragt en række store skærnkasser, og i den vestlige side 8 lokummer, der som regel var overfyldte. Som toiletpapir var avispapir det almindeligste. Jeg husker tydeligt, at en spøgefugl en dag havde lagt et par klumper brødgær i et par af tønderne, hvilket udvirkede et forfærdeligt svineri!

(1)

Som legeplads, havde vi jo kun gårdspladsen eller gaden.

Vi havde mange lege: "Skjul", "Røver og soldater", "Gorm den gamles kæmper" eller, som det hed, "Hest og vogn". Det sidste bestod af en lang sejlgarnssnor bundet om ærmerne og den bagved løbende dreng. Som pisk havde han en pind med en sejlgarnssnert på. Der var jo mange småbeværtninger på Nørrebro, og særligt fredag og lørdagsaften oplevede vi at se gadebetjenten drive af med "en fuld støjer". Dette gav jo anledning til at lege "Betjent og fuld støjer" og så optrådte drengene til skiftevis at være betjent eller "støjer" og den fulde mand blev puttet ned i kælderen.

(2)

I 1903 flyttede familien til hjørneejendommen af Tagensvej og Ægirsgade. Overfor lå den store fabrik "Titan". I nr. 22-24 lå en gammel bygning, som i koleraåret var indrettet som lazaret. Senere blev den cikoriefabrik, og da det var slut, blev lokalerne udlejet til mindre virksomheder. Her fik min far bl.a. et dejligt stort værksted. Fra vor 4.sals lejlighed havde vi en vidunderlig udsigt, mod nord og øst. Hønen på hjørnet af Jagtvej, var Jagtvejens Mølle beliggende, og overfor den var der en hel lille by, bestående af lave etages huse. De kaldtes for Arbejderboligerne, og de var så usle og uhygiejniske som tænkes kunne, men huslejen var jo derefter meget lille. Der var for enden af Tagensvej en ret lang bakke ud i retning mod Bispebjerg. Der var mange kolonihaver derude.

(4)

De første ca. 4 år, efter min Fødselsdag 20. April 1893, kan jeg kun dunkelt omtale.

forhold. Set med 1969 Øjne, var Boligforholdene meget uhygiejniske. Vort Hjem, som bestod af 3 Værelser og Køkken, var beliggende i Guldbergs = gade 41, 4te Sal. Ejendommen bestod af Forhus og Baghus, med en mellemliggende Gaardsplads. I Gaardspladsens østlige Side, var anbragt en Række store Skærnkasser, og i den vestlige Side, 8 Lokummer, der som Regel var overfyldte. Som Toiletpapir, var Avispapir det almindeligste. Jeg husker tydeligt, at en Spøgefugl, en Dag havde lagt et Par Klumper Brødgær i et Par af Tønderne, hvilket udvirkede et forfærdeligt Svineri!

Børns Leg. Som legeplads, havde vi jo kun Gaardspladsen eller Gaden. Vi havde mange Lege: "Skjul" - Røver og Soldater "Gorm den gamles Kæmper", eller som det hed, "Hest og Vogn". Det sidste bestod af en lang Sejlgarnssnor bundet om Ærmerne, og den bagved løbende Dreng. Som Pisk havde han en Pind med en Sejlgarnssnert paa. Der var jo mange Småbeværtninger paa Nørrebro, og særligt Fredag og Lørdagsaften oplevede vi at se Gadebetjenten drive af med "en fuld Støjer". Dette gav jo Anledning til at lege, "Betjent og fuld Støjer" og saa optraadte Drengene til skiftevis at være Betjent eller "Støjer" og den fulde Mand blev puttet ned i Kælderen.

Tagensvej. I 1903 flyttede Familien til Hjørneejendommen af Tagensvej og Ægirsgade. Overfor lå den store Fabrik "Titan". I Nr. 22-24 lå en gammel Bygning, som i Koleraåret var indrettet som Lazaret. Senere blev den Cikoriefabrik, og da det var Slut, blev Lokalerne udlejet til mindre Virksomheder. Her fik min Far bl.a. et dejligt stort Værksted. Fra vor 4 Sals Lejlighed havde vi en vidunderlig Udsigt, mod Nord og Øst. Hønen paa Hjørnet af Jagtvej, var Jagtvejens Mølle beliggende, og overfor den var der en hel lille By, bestående af lave etages Huse. De kaldtes for Arbejderboligerne, og de var saa usle og uhygiejniske, som tænkes kunde, men Huslejen var jo derefter meget lille. Der var for Enden af Tagensvej en ret lang Bakke ud i Retning mod Bispebjerg. Der var mange Kolonihaver derude.

På Nørrebro havde vi jo ingen større forretninger - de største forretninger var "Magasin du Nord's filial", på hjørnet af Nørrebrogade og Steengade, og L. W. Erichsens Isenkram, på hjørnet af Griffenfeldsgade.

I sidegaderne var der en mængde butikker: Urtekræmmer - spækhøker - hørkram - produkthandlere, eller som vi kaldte dem "kludekræmmere"! Lørdag aften var der fuldt hus hos urtekræmmeren (købmand). Kaffekværnen, som blev drejet med håndsving, fik dog senere elektrisk motor! Den store kaffemølletragt og den store diskvægt var jo af messing og altid skinnende blanke, og det samme var messinglodderne. Vi kendte jo ikke til metersystemet, men købte i pundvis og kvartpund eller fjerdingspund - der var også en vægtenhed der hed "Lod". Man købte alendis eller kvarter osv. Når man afsluttede et indkøb, var der altid tilgift, som regel et stk. sæbe og et kræmmerhus bolcher til børnene.

Hos tobakshandlerne købte man 3 cigarer til 17 eller 21 øre, og skråtobak i enkelte stænger og snus i et kræmmerhus.

(5)

Forretninger og Butikker På Nørrebro, havde vi jo ingen større Forretninger - den største Forretning var Magasin du Nord's Filial, på Hjørnet af Nørrebrogade og Steengade, og L. W. Erichsens Isenkram, på Hjørnet af Griffenfeldsgade. I Sidegaderne var der en Mængde Butikker: Urtekræmmer - Spækhøker - Hørkram - Produkt-handlere, eller som vi kaldte dem, Kludekræmmere! Lørdag Aften var der fuldt Hus hos Urtekræmmeren, (Købmand) Kaffekværnen som blev drejet med Håndsving, fik dog senere elektrisk Motor! Den store Kaffemølletragt og den store Diskvægt, var jo af Messing, og altid skinnende blanke, og det samme var Messinglodderne - Vi kendte jo ikke til Metersystemet, men købte i Pundvis og Kvartpund eller Fjerdingspund - der var også en Vægtenhed der hed "Lod". Man købte i Alendis eller i Kvarter osv. Når man afsluttede et Indkøb, var der altid Tilgift, som Regel et Stk. Sæbe, og et Kræmmerhus Bolcher til Børnene. Hos Tobakshandlerne købte man 3 Cigarer til 17 eller 21 Øre, og Skråtobak i enkelte Stænger, og Snus i et Kræmmerhus.